

Landsdjóralæknin D. J. Bærentsen:

Stórur smittuvandi við at innflyta smolt úr Íslandi

D. J. Bærentsen, landsdjóralæknin: — Ein má gera sínar metingar í hvørjum einstøkum føri

— Eg vil avgjørt mæla frá, at vit gera undantøk í lógini og geva loyvi til at innflyta laksasmolt úr Íslandi. Hetta sigur landsdjóralæknin, D. J. Bærentsen í samrøðu við Sosialin.

Tað er annars islendingar sjálvir, sum eru áhugaðir fyri at selja føyingum laksasmolt — og fiskaalararnir mangla smolt.

Men galdandi lóg í Føroyum, sum er frá 1970, setur forboð fyri innflutningi av livandi laks. Landsstýrið kann geva undantaksloyvi frá hesi lóg, um tað verður hildið at vera átrokandi neyðugt.

Sjálvir heldur landsdjóralæknin, at tað er ein alt ov stór risiko at taka at innflyta livandi laks úr Íslandi.

Hann grundar hetta á smittuvandan — at vit fáa sjúkurlaks í Føroyum, sum vit ongantíð fyrr hava havt her — men sum eru aðrastaðni og gera stóran skaða.

Nýrasjúkan er ikki í Føroyum enn!

D. J. Bærentsen sigur, at

tann bakterioella nýrasjúkan finst í Íslandi, men ikki í Føroyum. Kemur henda sjúka til Føroya við t. d. innfluttum islendskum laks — og tað kann hon — so kann tað fáa heilt álvarsligar fylgjur í framtíðini.

Tað var annars landsdjóralæknin, sum nakað herfyri gav sitt viðmæli til at loyva innflutningi av laksarognum úr Noregi. Hetta eru tey rogn, sum nú eru vordin til tann laks, sum gongur í hyljunum kring landið.

Uppá fyrispurning, hvi hann mælti til at innflyta rogn úr Noregi — og nú mælir frá at innflyta laks úr Íslandi, sigur D. J. Bærentsen, at ein í hvørjum einstøkum føri má meta út frá teimum sannroyndum og umstøðum, sum eru galdandi á tí ávíska plássinum.

Innfluttu rogn úr Noregi

— Hvat viðvíkur norska laksinum, so havi eg tryggt meg so væl tað er gjørligt — at fáa ummæli frá serkønnum norskum vetrinerfólki. Eg var m. a. í samband við Dr. Hástein, sum er serkønur í vibrose hjá fiski. Hann mælti til, at vit keyptu rogn frá norskum royndarstöðini í Sunndalsøra, tí einki pláss í Noregi varð meira trygt enn júst Sunndalsøra, hvat tí vetrinera viðvíkti.

— Har eru so nógv eygu og so nógvur serkønur hendur, sum hava fingurin á pulsinum, at tað er tryggasta plássið at fáa laksarogn frá.

D. J. Bærentsen sigur viðari, at tað er sjálvsagt einki, sum er 100% sikkurt, men Sunndalsøra var so einasta pláss í

Noregi, har Hástein mælti til, at vit fingur okkum laksarogn.

Tað hava verið gjørdar kanningar av bæði silunum og laksinum, sum gongur í hyljunum í Føroyum. Hesar kanningar hava higartil vist, at ongar sjúkur eru komnar inn við norskum rognunum.

— Men tað er ógvuliga ringt at siga nakað við vissu, tí ein kann eisini innflyta sjúkurlaks við rognunum — og hesar sjúkur kunnu koma fram ikki fyrr enn í 3. generatión. Tí eiga vit at vera ógvuliga varnir, leggur hann aftrat.

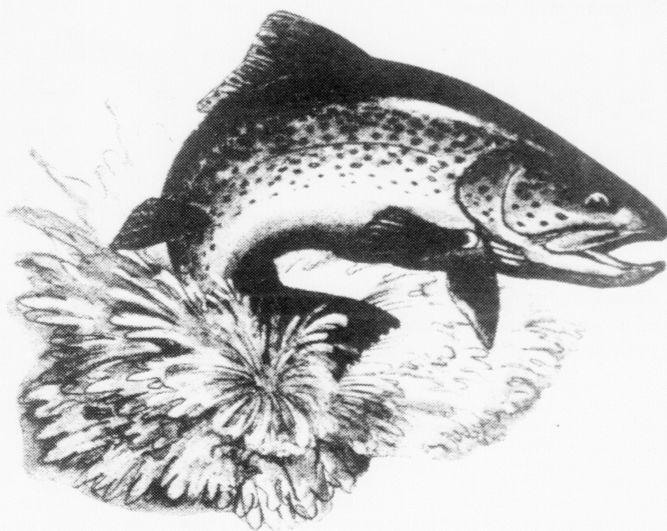
Vit spurdu nú landsdjóralæknin, um tað kann vera ein trygd, at islendingar bjóða okkum at senda fólk til Íslands at hava eftirlit við fiskinum. Til tað sigur hann, at hann kennir seg eitt sindur ótryggan at skula taka støðu til tilíkt.

Norðmenn strangir

— Eg eri principielt imóti, at vit innflyta smolt. Eg vil eisini spyrja, hvi norðmenn steða øllum innflutningi av smoltu! Er tað tí, teir eru bangnir fyri smittuvandanum, og at teir hava ikki ráð til at taka eina tilíka risiki! Ys vil eg bert spyrja, um vit hava ráð til tess. Min meting er, at vit ikki hava tað.

D. J. Bærentsen leggur aftrat, at fiskaaling er komin so knappliga inn á okkum. Orkan hjá P/f Fiskaaling er ikki nóg stór til at nakað eftirspurningin, og tí er spurningurin, um ikki menn sjálvir skulu framleiða smolt, tá norsk laksurin verður kynsbúgvinn.

— Eg haldi tað er eitt sindur spell, at alingin er bygd upp so knappliga, at tað nú er trot á fiski til at

Livandi laksur má ikki innflytast. Fiskaalararnir vilja hava íslenskt laksasmolt — landsdjóralæknin mælir frá

Ross úr Íslandi eru vanlig at siggja í Føroyum. Landsdjóralæknin heldur ikki, at nakar vandi hevur verið fyri smittu við at innflyta íslenskt ross

ala. Møguliga hava menn ikki tikið hædd fyri hesum og planleggingin tí ikki hevur verið nóg góð.

Annars visir landsdjóralæknin á, at royndarstöðin Fiskaaling, sum skal lata fiskin til alaran, er ein almenn forrættning, sum skal bera seg.

— Møguliga liggur meinbogi her — kanska teir jáltandi myndugleikarnir hava havt ov fáar upplýsingar ella ov lítlan áhuga. Teir hava prioriterað øðrvisi — kanska gongdin hevði verið ein onnur, um prioriteringin hevði verið øðrvisi fyri einum fyra til fimm árum síðani.

Rossini!

— Men, D. J. Bærentsen, nú eru tygum yvirhøvur imóti, at vit skulu innflyta nakað livandi til Føroyar. Hvussu ber tað tá til, at so nógv íslenskt ross eru komin hendavegin?

— Við rossunum er tað

øðrvisi. Eg havi føling við, hvussu er stætt við rossasjúkum rúndan um okkum. Meðan tað á meg-inlandinum eru nógvur rossasjúkur, so hava teir í Íslandi onga sonevnda notificeraða rossasjúku. Tað er eisini orsøkin til, at eg bert havi givið tilmæli til at innflyta ross úr Íslandi.

— Men er so talan um onnur djór sum t. d. seyð, so eri eg ógvuliga hart imóti, at hann verður innfluttur higartil, tí har hava t. d. islendingar seyða sjúkurlaks, sum eg yvirhøvur ikki ynski at fáa her heima.

— Tað er greitt, sigur D. J. Bærentsen viðari, at ein út frá, hvørjum einstøkum føri má meta um vandan við at innflyta livandi djór.

— Lat meg endurtaka tað, at tá eg havi mælt til at geva undantaksloyvi til flyta inn laksarogn frá Noregi í 3 ár, so er tað tí, eg havi tryggt meg, at vandin fyri smittu er minimalur.

Sóttverju

— Men hendir tað seg ikki, at norðmenn geva undantaksloyvi til at innflyta livandi fisk ella djór?

— Tað ger tað, men har eru umstøðurnar aftur øðrvisi enn hjá okkum. Har seta teir djórini í eina sóttverju, og har verður alt kannað, aðrenn djórini sleppa úr sóttverjun. Vit hava ongan móguleika fyri sóttverju. Meðan norðmenn hava vælmannaðar stovnar, so sum Veterinerdirektoratet og Seruminstitutet, so eri eg einsamallur at skula arbeiða við hesum.

— Tað er út frá hesum, at eg haldi vit í Føroyum eiga at vera varnir, og eiga at seta forboð fyri innflutningi av livandi, har nakar sum helst misstanki er til steðar. Og eg ynski bestemt ikki at fáa nýrasjúkuna úr Íslandi við innfluttum laks, endar D. J. Bærentsen landsdjóralæknin.